

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122209258
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122209258.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Antónie Kandravej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom u matky, zastúpenú v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúcu z rodičov C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F., G. XX, zastúpeného v konaní Mgr. Petrom Troščákom, advokátom v C., G. XX a H. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. I., A. XX, zastúpenej v konaní JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom v Kežmarku, Hlavné námestie 80, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 27P/268/2022-62 zo dňa 24.11.2022, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku II..

odôvodnenie:

Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal úpravy styku s mal. A. každý párný týždeň v kalendárnom roku v utorok, štvrtok a piatok v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárný týždeň v kalendárnom roku v utorok, sobotu a nedeľu v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod., zároveň sa otec domáhal telefonického kontaktu s mal. A. formou videohovoru každý párný týždeň v nedeľu v čase od 17.00 hod. do 17.20 hod. a každý nepárný týždeň vo štvrtok v čase od 17.00 hod. do 17.20 hod.. Nad rámec styku sa otec domáhal uloženia povinnosti matke navrátiť mal. A. do jej bydliska do okresu D. v lehote do 3 dní od doručenia uznesenia, povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. A. a zmeny jej bydliska do iného okresu ako D. do právoplatného skončenia konania vo veci samej, eventuálne, uložiť matke povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. A. a zmeniť jej už nezákonne zmenené bydlisko do inej obce ako D. I. do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„I. nariadenie neodkladného opatrenia v časti o úpravu styku z a s t a v u j e ,
II. návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia v časti o navrátenie mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do jej bydliska z a m i e t a .“

Súd zistil, že rodičia od 03.08.2022 nežijú v spoločnej domácnosti, keďže matka sa s maloletou odsťahovala do obce D. I., čím bez súhlasu otca zmenila dieťaťu bydlisko do iného okresu. Na stretnutí uzavreli rodičia dohodu o úprave rodičovských práv a povinností do rozvodu, preto otec vzal návrh na nariadenie opatrenia v časti úpravy styku späť. V nadväznosti na to, súd konanie o nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti zastavil.

V prevyšujúcej časti súd uviedol, že zmenu bydliska dieťaťa a jeho presťahovanie do iného okresu je potrebné posudzovať ako podstatnú vec, o ktorej majú rozhodnúť obaja rodičia a v prípade, ak k ich dohode nedôjde, môže ktorýkoľvek z rodičov navrhnúť, aby rozhodol súd. V danom prípade sa matka uchýlila k radikálnemu riešeniu zmeny bydliska maloletého, podstatne vzdialeného od prostredia,

v ktorom maloletá A. od narodenia vyrastala. Pre rozhodnutie o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je však potrebné reflektovať objektívne existujúci stav, ktorý by mal byť podkladom pre prijatie spravodlivého rozhodnutia v prospech maloletého dieťaťa. V súčasnosti je zrejmé, že maloletá A. od augusta 2022 s matkou býva u starých rodičov v obci D. I., kde ju otec pravidelne po dohode s matkou navštevuje. Vykonanou zmenou je síce otec ukrátený na svojich rodičovských právach, pre nariadenie neodkladného opatrenia o uložení povinnosti matke vrátiť sa s dieťaťom do miesta obvyklého pobytu sa však vyžaduje, aby otec aspoň osvedčil súdu, že zmena bydliska nie je v záujme maloletého dieťaťa. Maloletá A. v okrese D. žila od svojho narodenia do augusta 2022, teda necelý rok, počas ktorého bola maloletá v celodennej starostlivosti matky. Starostlivosť o maloletú A. aj naďalej zabezpečuje matka, pričom úroveň jej starostlivosti spochybnená nebola, styk otca s dieťaťom prebieha, aj keď je otec zaťažovaný cestovaním za maloletou A.. Dôvodne možno predpokladať, že maloletá si už zvykla na prostredie, v ktorom v súčasnosti s matkou býva. Otec na stretnutí rodičov na súde prejavil záujem nájsť si podnájom v okolí D. I., aby s dieťaťom mal kde tráviť čas.

Keďže k vzájomnej dohode rodičov v otázke bydliska dieťaťa nedošlo, je potrebné, aby o tejto podstatnej veci rozhodol súd, nie však v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, ale v konaní vo veci samej, vyžadujúcej si rozsiahlejšie dokazovanie, v ktorom bude súd skúmať záujem dieťaťa v kontexte konkrétneho miesta bydliska. Súd je toho názoru, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nie je v záujme maloletého dieťaťa nariadiť matke s maloletou návrat do pôvodného obvyklého pobytu. Preto súd návrh otca v časti o nariadenie návratu matky s dieťaťom do okresu D. zamietol.

Proti výroku II. uznesenia podal odvolanie otec, že matka premiestnila mal. A. z okresu D. do okresu B. bez jeho súhlasu, čím hrubým spôsobom porušila jeho rodičovské práva, ust. § 35 zákona o rodine a vážne spochybnila svoju výchovnú spôsobilosť. Uvedený stav bezpochyby vedie k akútnej potrebe zásahu zo strany súdu. Matke nič nebráni v tom, aby mal. A. ďalej premiestňovala a vzdaľovala od otca. Súd prvej inštancie v odôvodnení uvádza, že nie je možné nariadiť navrhované neodkladné opatrenie a že viaceré okolnosti sa musia skúmať v konaní vo veci samej. Tento záver súdu prvej inštancie je nesprávny, pričom ho vylučuje aj vlastná rozhodovacia činnosť súdu prvej inštancie a iných súdov. Otec poukazuje na to, že Okresný súd Prešov vo výroku II. uznesenia sp. zn. 27P/277/2019 zo dňa 18. 6. 2020 uložil matke povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. dieťaťa a zmeniť jeho reálny obvyklý pobyt do inej obce ako J. B. do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 27P/277/2019. Otec považuje za neprípustné v právnom štáte, aby súd prvej inštancie vyzdvihoval nezákonný stav, ktorý spôsobila matka a z neho vychádzal pri svojom rozhodnutí. Otec nechápe uvažovaniu súdom o zamietnutí návrhu preto, že dieťa si zvyklo na nové prostredie a otec prejavil záujem nájsť si podnájom v okolí D. I., aby s dieťaťom mal kde tráviť čas. Otec používa výlučne právne prostriedky a dbá na najlepší záujem mal. A., pričom neporušuje právne normy. Matka toto porušuje a aj tak nie je za to žiadna sankcia. Otec považuje za potrebné minimálne aspoň to, aby sa matke zabránilo v ďalšom neoprávnenom premiestnení mal. A. do iného okresu, čo vyplýva z jeho eventuálneho návrhu. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti takto:

Matke sa ukladá povinnosť navrátiť mal. A. B., nar. XX. X. XXXX do jej bydliska (reálny obvyklý pobyt) do okresu D. v lehote do 3 dní od doručenia tohto uznesenia.

Matke sa ukladá povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. A. B., nar. XX. X. XXXX a zmeniť jej bydlisko (reálny obvyklý pobyt) do iného okresu ako D. do právoplatného skončenia konania vo veci samej, eventuálne

Matke sa ukladá povinnosť zdržať sa premiestnenia mal. A. B., nar. XX. X. XXXX a zmeniť jej už nezákonne zmenené bydlisko (reálny obvyklý pobyt) do inej obce ako D. I. do právoplatného skončenia konania vo veci samej, s výnimkou premiestnenia mal. A. B., nar. XX. X. XXXX do okresu D..

Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Po oboznámení s obsahom súdneho spisu sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. V okolnostiach preskúmvanej veci vníma odvolací súd porušenie ust. § 35 zákona o rodine, keďže

o podstatnej veci týkajúcej sa mal. dieťaťa, in concreto o zmene bydliska dieťaťa, rozhodla matka bez predchádzajúcej dohody s otcom, resp. bez rozhodnutia súdu o tejto veci. Pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení sa však vyžaduje osvedčenie ohrozenia, resp. porušenia najlepšieho záujmu mal. dieťaťa, ktoré by dôvodilo okamžite navrátiť mal. dieťa do miesta jeho pôvodného bydliska.

V súčasnosti býva matka s maloletou v obci D. I. u svojich rodičov, kde sa presťahovala po tom, čo pre nezhody v partnerskom živote opustila spoločnú domácnosť. Mal. A. je v čase rozhodovania odvolacieho súdu vo veku 1,5 roka, matka je s ňou na rodičovskej dovolenke. Príjem matky z tohto dôvodu pozostáva len z rodičovského príspevku, prípadne súčasne poberaného prídavku na dieťa. V meste D. nie je matka vlastníčkou žiadnej nehnuteľnosti, s manželom tam spoločne bývali len v prenajatom byte. Ak sa ďalšie manželské spolužitie javilo neznesiteľným, objektívne možno usudzovať, že pri príjmových pomeroch matky nebolo od nej možné spravodlivo požadovať, aby si zabezpečila v meste D. iné nájomné bývanie. V konaní nebol pritom osvedčený opak.

Pri zabezpečovaní vlastných životných potrieb aj potrieb mal. dcéry, vrátane potreby bývania, je matka finančne odkázaná na pomoc inej osoby. V preskúvanom prípade sa matka odsťahovala k svojim rodičom, čím však vytvorila vzdialenosť medzi otcom a maloletou. Nateraz má však odvolací súd za osvedčené, že matka nemala k dispozícii iné možnosti bývania pre zachovanie miesta pôvodného bydliska dieťaťa.

Pri úvahách o možnom bezodkladnom navrátení mal. dieťaťa do miesta jeho pôvodného bydliska prihliadal odvolací súd na následky tejto zmeny v živote mal. dieťaťa. Vzhľadom na vek maloletej a jej zaužívaný denný režim trávenia prevažnej časti dňa v prítomnosti matky, nevzhladol odvolací súd tak závažný zásah do života maloletej v dôsledku presťahovania. Maloletá zrejme nemala v D. vybudované tak podstatné a pevné väzby, ktoré by mali byť pretrhnuté. Jej najbližšou vzťahovou osobou bola prirodzene matka, v ktorej starostlivosti je doposiaľ. Najlepší záujem maloletej teda neosvedčuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania.

Zmena miesta bydliska dieťaťa sa negatívne dotkla najmä otca, ktorý pre účely výkonu rodičovských práv a povinností je nútený cestovať do D. I.. Vzniknutú situáciu riešil otec zodpovedne, a to vyhľadáním podnájmu v mieste bydliska dieťaťa. Toto kompromisné riešenie zo strany otca každopádne nevytláčilo potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, no podstatné je, že výkon rodičovských práv a povinností otca nie je obmedzený, čo je na prospech jemu samému aj maloletej.

Za daného stavu odvolací súd teda konštatuje, že pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa otec domáhal návratu maloletej do miesta jej pôvodného bydliska v meste D., neboli splnené zákonné predpoklady.

Eventuálnym petitom sa otec domáhal uloženia zákazu matke zmeniť miesto bydliska maloletej mimo obce D. I.. V tomto rozsahu odvolací súd opakuje osvedčený stav, podľa ktorého presťahovanie sa matky do D. I. bolo zrejme jediným riešením problematického manželského spolužitia. V konaní neboli osvedčené žiadne dôvody ani náznaky toho, aby matka mala opakovane sa s maloletou sťahovať do inej obce. V nadväznosti na uvedené, bez osvedčenia ohrozenia najlepšieho záujmu dieťaťa či možnosti ďalšieho konania matky v rozpore s ust. § 35 zákona o rodine, niet zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. V každom prípade odvolací súd apeluje na matku, aby každú podstatnú vec, týkajúcu sa maloletej, vopred dohodla s otcom, resp. aby iniciovala v tejto veci súdne konanie.

Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd považuje napadnuté uznesenie vo výroku II. za vecne správne, preto ho potvrdil postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

Zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo podmienené zákonnými predpokladmi pre danú formu rozhodnutia súdu, vychádzajúceho len z osvedčených skutočností. Posúdenie zmeny bydliska dieťaťa, s ohľadom na jeho najlepší záujem a skutočné možnosti matky, vyžaduje

širšie dokazovanie, ktoré si súd vyhradil na konanie vo veci samej. Zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vec samú každopádne neprejudikuje, preto nie je vylúčené, že súd po vykonanom dokazovaní dospeje k odlišnému záveru, k akému dospeli súdy oboch inštancií v preskúmvanej veci.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).